

Dosarul nr. Ira-163/2022
1-19168479-01-Ira-02022022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte - Timofti Vladimir

Judecători - Cobzac Elena, Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie și Miron Aliona

judecând, fără citarea părților recursurile ordinare, declarate de către avocatul Bîrcă Ludmila în comun cu inculpatul și de către inculpatul Munteanu Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Munteanu Ivan xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 20.11.2019-13.09.2021;

2. Instanța de apel: 05.10.2021-15.12.2021;

3. Instanța de recurs: 02.02.2022-27.09.2022.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 13 septembrie 2021, Munteanu Ivan învinuită în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal a fost achitat pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Munteanu Ivan, este învinuit de către organul de urmărire penală, pentru faptul că, la 25.10.2018 cunoscând despre situația din familia lui Munteanu Gheorghe, care era fratele primului, urmărind scopul de a obține calitatea de moștenitor de gradul 2, s-a adresat la biroul notarului Cazacu Viorel situat în mun. Strășeni, str. Ștefan cel Mare 92, cu o cerere de deschidere a procedurii succesoriale și declarație de acceptare a succesiunii patrimoniului defunctului Munteanu Gheorghe, decedat la 24.09.2018, în cadrul căreia a depus declarații ce nu corespund realității, despre moștenitorii de gradul I. În vederea realizării scopului, Munteanu Ivan, a prezentat declarații necorespunzătoare în fața notarului Cazacu Viorel, precum că fiicele defunctului Munteanu Gheorghe, cet. Vladicescu Rodica, domiciliază în Federația Rusă sau în Italia, iar Osipenco Gabriela în Federația Rusă, orașul Moscova și că la înmormântarea tatălui ar fi declarat că nu le trebuie moștenirea.

Tot el, Munteanu Ivan, urmărind același scop infracțional, a prezentat date necorespunzătoare și cu referire la desfacerea cu 8 ani în urmă a căsătoriei dintre defunctul Munteanu Grigore și Munteanu Cristina, care a plecat în Moscova și au locuit separat, fapt ce nu corespunde realității. În baza acestor declarații necorespunzătoare

date de către Munteanu Ivan sub propria răspundere, de către biroul notarului Cazacu Viorel, care este un organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, la 25.08.2018 a fost deschis dosarul succesoral nr. xxxxx precum și a fost perfectat și eliberat certificat de moștenitor legal pe numele primului, înregistrat în Registrul actelor notariale sub nr. 4350.

Acțiunile lui Munteanu Ivan au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 352¹ alin.(1) Cod penal - falsul în declarații, declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

2. Sentința, menționată, a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Strășeni, Mocan Sergiu prin care a solicitat admiterea apelului, casarea totală a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Munteanu Ivan să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(1) Cod penal și în conformitate cu prevederile art.53, art. 60 Codul penal a-l libera de răspundere penală în legătură cu expatrierea terenului de prescripție.

2.1 În motivarea cererii de apel acuzatorul de stat a susținut că, instanța de judecată examinând materialele cauzei penale, cercetând fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajunge la concluzia că, faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii,

Acuzatorul de stat a indicat că, instanța incorect a apreciat faptele inculpatului Munteanu Ivan, precum că acestea nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(1) Codul penal. Versiunea respectivă este combătută prin: declarațiile martorilor Vladicescu Rodica, Osipenco Gabriela, Mardari Natalia, Cazacu Viorel.

Astfel, a menționat acuzatorul de stat că, din analiza în ansamblu a declarațiilor făcute de către martorii pe caz, pe care instanța nu le-a dat apreciere, reiese că Munteanu Ivan cunoștea despre existența moștenitorilor legali a defunctului Munteanu Gheorghe, declarând pe propria răspundere în fața notarului Cazacu Viorel, precum că moștenitorii menționați nu doresc să acceadă în succesiune, fapt dezbătut în cadrul cercetării judecătorești.

În această ordine de idei, instanța nu a reținut că, probele acumulate în prezenta cauză penală formează un ansamblu probator al vinovăției inculpatului, precum și consecutivitatea întocmirii documentelor la organele abilitate de către inculpat, potrivit căruia cet. Munteanu Ivan a încălcat drepturile succesoralilor legali a defunctului, refuzând și în prezent să recunoască dreptul succesoral al acestora, fapt ce combate argumentele instanței, precum că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(1) Cod penal.

Instanța nu a dat apreciere, declarațiile notarului Cazacu Viorel care a declarat că în baza declarației făcute de către Munteanu Ivan a fost deschisă procedura de accedere în succesiune, respectiv a fost deschis dosarul succesoral și la data de 25.10.2018 eliberat certificat de moștenitor pe numele inculpatului.

În veridicitatea declarațiilor martorilor instanța nu avea temei de a se îndoii, deoarece declarațiile acestora au fost consecvente pe tot parcursul urmăririi penale, cât și a judecării cauzei în instanța.

În continuare, analizând circumstanțele speței, instanța urma să constate că în acțiunile inculpatului Munteanu Ivan se regăsesc toate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(1) Cod penal, fiind stabilite cert prezența elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni.

La materialele cauzei este anexată declarația depuse pe propria răspundere de către Munteanu, care servește temei pentru producerea unei consecințe juridice, și anume eliberarea certificatului de moștenitor a defunctului Munteanu Gheorghe și ca rezultat acceptarea moștenirii a acestuia.

În declarația dată, care este contrasemnata de Munteanu Ivan, este specificat că ultimul este cunoscut cu dispozițiile codului penal privind răspunderea pentru fals în declarații, comunicând că alți moștenitori legali nu sunt, ceea ce constituie afirmații mincinoase oferite de inculpat, care cunoștea despre existența moștenitorilor legali, dar a declarat că aceștia au renunțat la succesiune.

Latura subiectivă a infracțiunii, s-a manifestat prin vinovăție intenționată, intenție directă, deoarece inculpatul Munteanu Ivan înțelegea cu certitudine că depune o declarație falsă pe propria răspundere și a dorit săvârșirea acestor acțiuni, pentru a primi de unul singur certificatul de moștenitor și a-i priva astfel pe moștenitorii legali de dreptul de a fi moștenitori ai bunurilor decedatului Munteanu Gheorghe.

A menționat acuzatorul de stat că, deși instanța a constatat că, organul de urmărire penală urma să solicite de la Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale nr.30 permisiunea de a atrage la răspundere penală a cet. Munteanu Ivan, instanța constată că la materialele cauzei penale a fost anexată decizia 08.10.2020 a Consiliului electoral de circumscripție electorală al comunei Ghelăuza nr. 30/9, unde de fapt inculpatul candida în calitate de consilier.

A invocat acuzarea că, urmează de apreciat critic și argumentul precum solicitarea din partea procurorului până la emiterea actului de învinuire, deoarece permisiunea de atragere la răspundere penală a inculpatului a fost emisă până la expedierea cauzei penale până la expedierea cauzei penale în instanța de judecată. Acest fapt se confirmă prin scrisoarea cu nr.3924 din 22.10.2019 prin care a fost expeditată cauza penală cu nr.xxxxx în Judecătoria Strășeni (sediul Central) pentru examinarea în fond a cauzei.

Respectiv, acuzarea de stat a prezentat în ședința de judecată probe pertinente și concludente care au demonstrat cu certitudine vinovăția inculpatului Munteanu Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(1) Cod penal, instanța de judecată nu le-a luat în considerație.

Astfel, analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, a reiterat procurorul că, instanța de judecată ilegal a dispus achitarea inculpatului Munteanu Ivan pentru infracțiunea incriminată conform prevederilor art.352¹ alin.(1) Cod penal, odată ce, pe parcursul cercetării judecătorești fiind cercetate probele acuzării au fost ignorate de către instanța de judecată, iar unilateral a fost admisă poziția apărării.

În așa mod, instanța de judecată a pronunțat o sentință care este contrară legii, ilegală și nefondată și prin urmare în scopul respectării dreptului la un proces echitabil al părților urmează a fi casată, iar inculpatul Munteanu Ivan declarat vinovat în baza art.352¹ alin.(1) Cod penal, respectiv condamnat.

2.2 Totodată, sentința a fost atacată cu cerere de apel în termenul stabilit de lege de către martorul Vladicescu Rodica prin care solicită admiterea apelului, casarea integrala a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea apelului a menționat martorul că, instanța nu a luat în considerație declarațiile depuse de martori și de moștenitorii legali - soția decedatului, Munteanu Cristina care a activat 45 ani profesoara în școala xxxxx, primea pensia la oficiul postai xxxxx, fiica Vladicesu Rodica care activează în țară, militar de 25 ani, fiica Osipenco Gabriela, activează în țară de 20 ani, plecau din țară doar în concediu.

Prin urmare, instanța de judecată retine că, „... nu a identificat desfacerea căsătoriei în mod legal de către Munteanu Gheorghe și Munteanu Cristina, ci concluzie pe care și-a făcut-o, din faptul ca, „în ultima perioada locuia singur - și iarăși instanța de judecată a făcut concluzii în baza declarațiilor inculpatului”.

Instanța de judecată, bazându-se doar pe mărturiile inculpatului - a considerat dovedite faptele necunoașterii de către inculpat a informației referitoare la starea civilă ale celui ce a lăsat moștenirea, și ceia ca moștenitorii, cercul din clasa 1 domiciliază, activează în Moldova, și folosesc casa familiei după destinație.

Instanța judecătorească a ignorat materialele anexate la dosar, și nu a reflectat în sentință motivele pentru care, nu au fost luate în considerație dovezile prezentate de partea acuzatoare: la data 25.10.2018 la momentul depunerii Cererii privind eliberarea certificatului de calitate de moștenitor legal - Munteanu Ivan cu certitudine cunoștea faptul că soția și fiicele decedatului Munteanu Gheorghe, locuiesc și activează acasă, în Republica Moldova. Nu a putut să nu cunoască deoarece: - gospodăriile lui Munteanu Ivan și a decedatului Munteanu Gheorghe se afla în vecinătate, separate de un gard; - Gheorghe Munteanu decedat la 24.09.2018, a fost înmormântat de soția Cristina și fiicele Gabriela și Rodica, xxxxx - confirmare din Primăria xxxxx, la materialele dosarului; - tot conform tradițiilor, în cadrul ceremoniilor funerare au participat multe rude și apropiați, locuitori ai xxxxx; - fratele și sora lui Munteanu Ivan (Munteanu Grigorii și Anton Maria), la fel au fost prezenți printre îndoliați și au comunicat atunci cu soția Cristina și fiicele decedatului - Gheorghe Munteanu. În timpul examinării cererii de chemare în judecată, depusă de către Munteanu Ivan împotriva fratelui sau - Munteanu Gheorghe la ședințele de judecată participau fiicele Gabriela și Rodica - pentru a apăra tatăl decedat.

În baza mărturiilor inculpatului, care a declarat - că nu cunoștea despre starea civilă și moștenitorii decedatului, referindu-se în timp la unele cuvinte chipurile spuse de persoana decedată „din spusele fratelui”, instanța de judecată a ajuns la o concluzie greșită că: declarațiile false depuse notarului de Munteanu Ivan - corespund adevărului și erau cunoscute declarantului, ne fundamentând concluzia sa cu nimic, prin aceasta punând toată responsabilitatea pe notar.

Astfel, instanța a subliniat presupusa „buna-credință” a inculpatului - care, peste 4 luni de la data depunerii cererii către notar - ar fi plătit pentru publicarea în Monitorul

Oficial - despre deschiderea procedurii succesorale, deoarece din declarațiile false depuse de inculpat- notarul nu cunoștea domiciliul persoanelor interesate.

Instanța s-a referit încă o dată, doar la declarațiile inculpatului. Instanța nu a indicat careva motive pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Concluziile ignorante a instanței despre faptul necunoașterii de către inculpat a locului de trai a moștenitorilor de gradul unu, care locuiesc în vecinătate, în casa vecina - nu rezista criticilor, în timpul existenței materialelor confirmative la dosar: În perioada 17.11.2018 pînă la data publicării în Monitorul Oficial de către inculpat a informației despre deschiderea procedurii succesorale, - ontactele lui Munteanu Ivan cu soția și fiicele decedatului Gheorghe Munteanu au luat o nouă amploare: În rezultatul Declarațiilor necorespunzătoare adevărului, făcute organului competent în vederea producerii unor consecințe juridice, Munteanu Ivan a dobândit certificat de calitate de moștenitor, care a început foarte activ să folosească în scopul dobândirii ilicite a bunurilor familiei decedatului; Pentru „intrarea în moștenire” - (folosindu-se de momentul când soția decedatului era internată în spital în stare gravă, diabet zaharat, stare avansată, urmare la 08.03.2019 a decedat în spitalul din or. Chișinău a distrus pe o porțiune de 5,5 metri - gardul capital din piatra naturală construit în anul 2005, care desparte gospodăria lui Gheorghe Munteanu de gospodăria vecinului Munteanu Ivan. La 17.11.2018 despre infracțiunile săvârșite, soția și fiicele decedatului au anunțat organele de poliție; La data 19.11.2018 Munteanu Tamara, soția lui Munteanu Ivan a depus în cancelaria IP Strășeni, cererea în care a solicitat de a fi atrași la răspundere cet. Osipenco Gabriela și Vladicescu Rodica (fiicele lui Munteanu Gheorghe) conform art. 191 Cod penal-delapidarea averii străine. Adică pentru delapidarea de la soțul ei Munteanu Ivan, a gospodăriei ce ne aparține nouă - cit de absurd n-ar suna acest lucru. La data 22.11.2018 și 24.11.2018 soții Munteanu Ivan și Tamara, „în calitate de moștenitori”, în scopul legiferării liberului acces prin gospodăria noastră - prin gardul distrus, au efectuat nenumărate chemări a poliției în gospodăria familiei decedatului în satul Ghelauza. La sosirea colaboratorilor de poliție, ducându-i în eroare, au deschis porțile gospodăriei familiei decedatului și îi invitau pe ei să intre pe teritoriul gospodăriei, zicându-le „...intrați, noi suntem părtași a acestei gospodării”. La data 28.02.2019 pentru a argumenta acțiunile sale ilegale îndreptate spre dobândirea gospodăriei familiei decedatului - Munteanu Ivan s-a declarat moștenitorul lui Munteanu Gheorghe și a prezentat Certificatul de calitate de moștenitor colaboratorului de poliție Bitca Petru.

Este evident faptul că, Munteanu Ivan acționând din interes material, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, precum și a consecințelor care pot surveni în rezultatul depunerii declarațiilor false și dorind aceste urmări, la data de 25.10.2018, s-a adresat la Biroul notarial, și a depus declarații ce nu corespund realității.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021 a fost respins ca inadmisibil apelul martorului Vladicescu Rodica, admis apelul procurorului, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, în concordanță cu art.409 Cod procedură penală, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Munteanu Ivan a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.

352¹ alin. (1) Cod penal fiind încetat procesul penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală potrivit art. 53 lit. g) și art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel cu referire la apelul martorului Vladicescu Rodica, a menționat că conform art. 401 alin. (1) Cod de procedură penală, Vladicescu Rodica nu avea calitatea de parte în procesul penal, însă avea calitate de martor, ultima este titularul unui drept de apel limitat împotriva soluției instanței de judecată, doar cu privire la cheltuielile judiciare ce i se cuvine prin prisma prevederilor art. 401 alin. (1), pct. 5) Cod de procedură penală.

Astfel, Vladicescu Rodica având calitatea de martor nu este în drept să atace cu apel sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei inculpatului și nici să pretindă la încasarea cărorva prejudicii materiale și morale odată ce nu a înaintat acțiune civilă.

Cu referire la apelul procurorului, conducându-se de legislația în vigoare instanța de apel A C O N S T A T A T: Munteanu Ivan, la 25.10.2018 cunoscând despre situația din familia lui Munteanu Gheorghe, care era fratele primului, urmărind scopul de a obține calitate de moștenitor de gradul 2, s-a adresat la biroul notarului Cazacu Viorel situat în mun. xxxxx cu o cerere de deschidere a procedurii succesoriale și declarație de acceptare a succesiunii patrimoniului defunctului Munteanu Gheorghe, decedat la 24.09.2018, în cadrul căreia a depus declarații ce nu corespund realității, despre moștenitorii de gradul I. În vederea realizării scopului, Munteanu Ivan, a prezentat declarații necorespunzătoare în fața notarului Cazacu Viorel, precum că fiicele defunctului Munteanu Gheorghe, cet. Vladicescu Rodica, domiciliază în Federația Rusă sau în Italia, iar Osipenco Gabriela în Federația Rusă, orașul Moscova și că la înmormântarea tatălui ar fi declarat că nu le trebuie moștenirea. Tot el, Munteanu Ivan, urmărind același scop infracțional, a prezentat date necorespunzătoare și cu referire la desfacerea cu 8 ani în urmă a căsătoriei dintre defunctul Munteanu Grigore și Munteanu Cristina, care a plecat în Moscova și au locuit separat, fapt ce nu corespunde realității. În baza acestor declarații necorespunzătoare date de către Munteanu Ivan sub propria răspundere, de către biroul notarului Cazacu Viorel, care este un organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, la 25.08.2018 a fost deschis dosarul succesoral nr. xxxxx, precum și a fost perfectat și eliberat certificat de moștenitor legal pe numele primului, înregistrat în Registrul actelor notariale sub nr. 4350.

Prin acțiunile sale intenționate, Munteanu Ivan au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 352¹ alin.(1) Cod penal - falsul în declarații, declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

Instanța de apel, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, constată că se demonstrează cert vinovăția lui Munteanu Ivan Ștefan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal - *declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru*

sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și anume declarațiile martorilor Osipenco Gabriela, Vladicescu Rodica, Cazacu Viorel, Mardari Natalia, Draguțan Pavel, Sîrbu Ion, Pleșca Vasile, Munteanu Tamara; - procesul-verbal de ridicare de la notarul Cazacu Viorel a copiilor din dosarul de înregistrare a procedurii succesore a bunului imobil pe numele lui Munteanu Gheorghe (f.d.49, Vol.I); - procesul-verbal de examinare a copiilor din dosarul de înregistrare a procedurii succesore a bunului imobil pe numele lui Munteanu Gheorghe. Conform declarației de acceptare a succesiunii și cererii de deschidere a procedurii succesore de către Munteanu Ivan, ultimul a comunicat notarului faptul, că moștenitorii de clasa I, Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela au domiciliu peste hotarele țării, iar la înmormântarea au declarat că se refuză de moștenire (f.d.65, Vol.I); - dosarul succesoral Munteanu Gheorghe (f.d.50-64, Vol.I); - informația web Acces publicată de către Poliția de Frontieră RM din 09.09.2019 conform căreia Munteanu Cristina în ultimii 9 ani nu a părăsit hotarele Republicii Moldova (f.d.77, Vol.I).

În cazul din speță, instanța de apel a conchis prezența laturii obiective a infracțiunii încriminate. Astfel, la materialele cauzei este anexată copia declarației depuse pe propria răspundere de către Munteanu Ivan care servește pentru producerea unei consecințe juridice, și anume eliberarea certificatului de moștenitor lui Munteanu Ivan și ca rezultat acceptarea moștenirii de către ultimul.

În declarația dată, care este contrasemnata de Munteanu Ivan, este specificat că ultimul este cunoscut cu dispozițiile codului penal privind răspunderea pentru fals în declarații, comunicând că alți moștenitori legali nu sunt, ceea ce constituie afirmații mincinoase oferite de inculpat, care cunoștea despre existența moștenitorilor legali, dar a declarat că aceștia au renunțat la succesiune.

Latura subiectivă a infracțiunii, s-a manifestat prin vinovăție intenționată, intenție directă, deoarece inculpatul Munteanu Ivan înțelegea cu certitudine că depune o declarație falsă pe propria răspundere și a dorit săvârșirea acestor acțiuni, pentru a primi de unul singură certificatul de moștenitor și a-i priva astfel pe moștenitorii legali de dreptul de a fi moștenitori ai bunurilor decedatului Munteanu Gheorghe.

Prin urmare, este eronată concluzia primei instanțe referitor la faptul că nu s-a adeverit vinovăția lui Munteanu Ivan, or, vinovăția acestuia se dovedește prin declarațiile martorilor Vladicescu Rodica care a declarat că *„nu a lucrat niciodată peste hotare, la înmormântarea tatălui a fost prezentă”*, *„personal nu a spus la nimeni că renunță la succesiune”*, declarațiile martorului Osipenco Gabriela care a declarat că *„nu a comunicat domnului Munteanu Ivan că renunță la moștenirea tatălui ei”*, din declarațiile martorului Cazacu Viorel care a declarat că *„din cuvintele d. Ivan a înțeles că copii nu acceptă moștenirea deoarece tatăl lor are o datorie față de d. Ivan care este mai mare decât activul moștenirii-casa care trebuia să o moștenească”*, declarațiile martorului Mardari Natalia care a declarat că *„la înmormântarea lui Munteanu Gheorghe, fratele lui Munteanu Ivan nu a fost prezent și nu a ajutat cu nimic”*, *„Munteanu Ivan nu era în relații bune cu Munteanu Gheorghe”*.

Din analiza declarațiilor făcute de către martorii pe caz, instanța de apel a reținut că, Munteanu Ivan cunoștea despre existența moștenitorilor legali a defunctului Munteanu Gheorghe ceia ce a și declarat notarului Cazacu Victor, însă ultimul a mai declarat pe propria răspundere în fața notarului, precum că moștenitorii menționați nu doresc să acceadă în succesiune.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că, Munteanu Ivan cunoștea cu certitudine că, Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela nu se află peste hotarele țării și că Munteanu Gheorghe a locuit cu soția sa Munteanu Cristina, or, ultimul a declarat că s-a întâlnit cu acestea după înmormântarea lui Munteanu Gheorghe.

Totodată, instanța de apel nu a reținut declarațiile martorilor părții apărării or, nici unul dintre martorii Drăguțan Pavel, Sîrbu Ion Mihail, Pleșca Vasile nu confirmă faptul că Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela au renunțat la succesiune, ce ține de declarațiile lui Munteanu Tamara care este soția lui Munteanu Ivan care a comunicat că „*a auzit cum într-o discuție fetele lui Munteanu Gheorghe refuză la avere*” instanța de apel a considerat că declarațiile sunt date în scopul dezvinovățirii inculpatului, cu scopul de a-l elibera de răspundere penală pe Munteanu Ivan.

Astfel, instanța de apel a considerat că, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, a martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

Totodată, instanța de apel nu a reținut argumentele părții apărării referitor la faptul declarării nule a actelor emise de partea acuzării reieșind din faptul că ordonanța de pornirea a urmăririi penale a fost emisă la data de 10 aprilie 2019, iar, la data de 12.07.2019, a fost emisă ordonanța privind recunoașterea Munteanu Ivan în calitate de bănuț. Or, Ordonanța privind recunoașterea persoanei în calitate de bănuț a lui Munteanu Ivan a fost emisă la data de 12 iulie 2019, (vol. I, f.d 136), iar, Ordonanța de punere sub învinuire a lui Munteanu Ivan a fost emisă la data de 03 octombrie 2019, (f.d 144), astfel termenul de 3 luni nu a fost depășit.

De asemenea, instanța de apel a considerat eronată poziția instanței de fond cît și argumentul părții apărării ce ține de faptul că Munteanu Ivan a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului în procuratura Strășeni Tăietu Anatolie la 03.10.2019, pe când presupusul acord a fost eliberat la 08.10.2019, fără a fi indicat în baza căruia act este eliberat de către Consiliului electoral de circumscripție electorală al comunei xxxxx or, permisiunea de atragere la răspundere penală a inculpatului fost emisă până la expedierea cauzei penale în instanța de judecată. Acest fapt se confirmă prin scrisoarea cu nr.3924 din 22.10.2019 prin care a fost expediată cauza penală cu nr.2019330136 în Judecătoria Strășeni (sediul Central) pentru examinarea în fond a cauzei.

Totodată, instanța de apel a considerat eronată versiunea instanței de fond referitor la faptul că „*Munteanu Ivan pe parcursul urmăririi penale a depus cerere de recuzare a ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona, cerere care lipsește la materialele cauzei, din motive necunoscute instanței. Însă, cu toate acestea, în urma consemnărilor din procesul -verbal de audiere a bănuțului Munteanu Ivan din 12.07.2019 (f.d.138, Vol.I), organul de urmărire penală urma să examineze recuzarea ofițerului de*

urmărire penală, or se constată, că, Munteanu Ivan, având calitate de bănuit la acel moment, nu are încredere în respectivul ofițer, ceea ce urma a fi soluționat și verificat de către organul de urmărire penală”, or, simpla invocare a lui Munteanu Ivan în procesul de audiere a bănuitului că „refuz de a depune declarații în legătură cu faptul că nu a primit răspuns la cererea de recuzare a ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona”, nu rezultă că ultimul a și depus o careva cerere de recuzare pe numele ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona, reieșind din faptul că această cerere nu se regăsește la materialele cauzei, iar inculpatul Munteanu Ivan nu a prezentat în instanța de judecată o careva dovadă că într-adevăr a fost depusă vreo careva cerere de recuzare.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, prima instanță pripit a ajuns la concluzia achitării lui Munteanu Ivan pe art. 352¹ alin (1) Cod penal, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece potrivit descrierii faptei infracționale vinovăția lui Munteanu Ivan a fost stabilită fără nici un dubiu rezonabil, iar argumentele instanței sunt arbitrare și fără raționament juridic.

Astfel, în virtutea celor expuse, instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe Munteanu Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin.(1) Cod penal, deoarece vinovăția acestuia a fost demonstrată indubitabil.

Potrivit art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, termenul de prescripție este de 2 (doi) ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Din materialul probator al cauzei, cu certitudine s-a constatat că, inculpatul a săvârșit infracțiunea la data de 25.10.2018, adică la timpul judecării propriu-zise au trecut mai mult de 2 (doi) ani de la data săvârșirii infracțiunii. Prin urmare, se constată, că în cauză a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală a inculpatului în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal.

4. Decizia instanței de apel este atacată, cu **recurs ordinar** de către avocatul Bîrcă Ludmila în comun cu inculpatul care indicând temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei cu menținerea sentinței.

4.1 În motivarea recursului avocatul indică:

- examinând Declarația de acceptare a succesiunii și cererea de deschidere a procedurii succesoriale din 25.10.2018 autentificată de către notarul Cazacu Viorel, instanța de fond a ajuns la concluzia că aceasta conține date care corespund adevărului și care erau cunoscute declarantului;

- instanța de fond a ajuns la concluzia că moștenitorul legal după decesul lui Munteanu Gheorghe chemat la moștenire în ordinea stabilită de art. 1500 Cod civil (până la modernizare) este Munteanu Cristina (soțul supraviețuitor), Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela (fiicele defunctului) - moștenitori de clasa I și Munteanu Ivan (fratele defunctului) - moștenitor de gradul II, care a solicitat deschiderea procedurii succesoriale cu eliberarea certificatului de moștenitor legal făcând precizări pe propria răspundere. Or, potrivit declarației aceasta urma să declare moștenitorii de

gradul I ai lui Munteanu Gheorghe ceea ce a și făcut indicând că: a) părinții lui Munteanu Gheorghe sunt decedați; b) copii - fii și fiice: Vladicescu Rodica cu domiciliu în Federația Rusă sau Italia și Osipenco Gabriela, cu domiciliul în Federația Rusă, or. Moscova; c) autorul succesiunii a fost căsătorit cu Munteanu Cristina plecată în or. Moscova, de facto căsătoria a încetat cu 8 ani în urmă, au locuit separat. Deci, raportând situația de fapt la normele legale indicate supra, instanța de judecată constată că, Munteanu Ivan are calitate de moștenitor legal cu drept succesoral asupra bunurilor ce au aparținut lui Munteanu Gheorghe deoarece face parte din cercul de moștenitori din clasa chemată la succesiune după decesul lui Munteanu Gheorghe;

- potrivit titlului executoriu nr. 2-97/213 s-a dispus prin hotărârea Judecătorei Strășeni la 20.06.2013 încasarea de la Munteanu Gheorghe în beneficiul lui Munteanu Ivan prejudiciul material în sumă de 46574 lei, 90 bani și prejudiciul moral în sumă de 5000 lei, iar în total suma de 51574 lei, 90 bani (f.d.163, Vol.II);

- documentul executoriu menționat nu a fost executat, or potrivit încheierii Judecătorei Strășeni din 15.07.2020 s-a dispus înlocuirea debitorului Munteanu Gheorghe, xxxxx, decedat la 17.09.2018 cu succesorii Vladicescu Rodica, și Osipenco Gabriela, în procedura de executare pornită în baza documentului executoriu privind încasarea de la Munteanu Gheorghe în beneficiul lui Munteanu Ivan datoră în sumă totală de 51574,90 lei;

- instanța de fond a reținut, că Munteanu Ivan a avut dreptul de a depune cerere cu privire la deschiderea procedurii succesoriale, atât ca moștenitor legal de gradul II, fiind constatat de către notarul Cazac Viorel lipsa deschiderii dosarului succesoral, fapt confirmat prin confirmarea privind lipsa înregistrării dosarului succesoral din 25.10.2018 (f.d.54-verso, Vol.I) cât și în calitate de creditor urmăritor, în baza documentului executoriu nr. 2-97/13 din 20.06.2013 privind încasarea de la Munteanu Gheorghe în beneficiul lui Munteanu Ivan datoră în sumă totală de 51574.90 lei (f.d,163. Vol.II). Astfel, se constată, că la momentul depunerii cererii de acceptare a succesiunii Munteanu Ivan a declarat în fața notarului că este moștenitor legal a patrimoniului defunctului Munteanu Gheorghe fiind prevenit de către notarul Cazacu Viorel referitor la răspunderea ce îi revine pentru tănuirea faptului existenței altor moștenitori, inclusiv prin reprezentare și moștenitori rezervatari (moștenitori legali de gradul I inapți de muncă), a comunicat realitatea, nu a tănuit existența altor moștenitori, or, acesta a indicat despre existența fiicelor și soția Munteanu Cristina, și după caz, a indicat domiciliul cunoscut de către acesta;

- în acest caz, instanța de fond a reținut, că Munteanu Ivan, după caz, urma să indice domiciliul celorlalți moștenitori, acesta nu avea obligația de a indica locul de domiciliu sau locul de aflare a acestora, or potrivit legislației în vigoare, notarul avea prerogative de a accesa registrul de stat al populației, pentru a verifica acest moment, iar Munteanu Ivan avea obligația de a indica cercul moștenitorilor cunoscuți, ceea ce a și făcut. Deci, ca urmare a existenței altor moștenitori, notarul Cazacu Viorel a purces la etapa notificării moștenitorilor de gradul I, și anume, a fost publicat în Monitorul Oficial anunțul cu privire la faptul, că notarul Cazacu Viorel a deschis procedura succesorală după decesul lui Munteanu;

- toți moștenitorii legali și testamentari trebuie să se adreseze la biroul notarului în termen de 6 luni de la data deschiderii succesiunii (f.d.61). Anunțul respectiv a fost publicat de către Munteanu Ivan, fapt confirmat prin extrasul din Monitorul oficial nr. xxxxx (f.d.62). Ca urmare, la 11.03.2019, notarul Cazacu Viorel a expediat în adresa lui Munteanu Ivan informația cu privire la faptul că, urmare a informării acestuia, fiicele autorului succesiunii, moștenitori de gradul I: Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela au depus la sediul biroului lui declarație de acceptare a succesiunii și cererile de eliberare a certificatelor de moștenitor după decesul tatălui lor, Munteanu Gheorghe (f.d.63);

- mai mult, instanța de fond a reținut că, fiind audiat în ședință de judecată notarul Cazacu Viorel a declarat că Munteanu Ivan s-a adresat pentru deschiderea succesiunii după decesul fratelui Munteanu Gheorghe. A întrebat dacă mai sunt și cine sunt moștenitorii, ultimul a declarat că părinții sunt decedați, indicând despre existența soției Munteanu Cristina și a fiicelor Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela, iar din spusele fratelui acestuia a indicat despre locul lor de aflare. Acesta a mai declarat că este creditorul masei succesoriale, deoarece Munteanu Gheorghe îi este dator cu o sumă de bani;

- instanța de judecată a punctat, că la momentul pornirii urmăririi penale, adică la 10 aprilie 2019, certificatul de moștenitor legal eliberat lui Munteanu Ivan nu exista, iar certificatul de calitate de moștenitor legal eliberat de notarul Cazacu Viorel lui Munteanu Ivan nu mai producea efecte juridice, or la 06.03.2019 lui Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela le-au fost eliberate certificate de calitate de moștenitor legal (f.d. 199, Vol.II);

- instanța de fond a considerat relevant de a menționa faptul că probele conținute în prezenta cauza penală sunt insuficiente pentru a recunoaște vina lui Munteanu Ivan în săvârșirea infracțiunii imputate, ba mai mult, aceste probe demonstrează lipsa laturii obiective;

- instanța de fond a menționat, că acuzatorul de stat a reținut în învinuire, faptul, că în baza declarațiilor necorespunzătoare, date de către Munteanu Ivan sub propria răspundere, de către biroul notarului Cazacu Viorel, care este un organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, la 25.10.2018 a fost deschis dosar succesoral xxxxx, precum și a fost perfectat și eliberat certificatul de moștenitor legal pe numele primului, înregistrat în registrul actelor notariale sub numărul 4350, însă în calitate de probe, acuzatorul de stat nu a prezentat instanței certificatul de moștenitor legal eliberat pe numele lui Munteanu Ivan;

- instanța de fond a subliniat și faptul indicării de către acuzatorul de stat, faptul, că Munteanu Ivan, urmărind scopul infracțional, a prezentat date necorespunzătoare și cu referire la desfacerea cu opt ani în urmă a căsătoriei dintre defunctul Munteanu Gheorghe și Munteanu Cristina, or din declarația cu privire la deschiderea succesiunii depuse de către Munteanu Cristina acesta a comunicat, că căsătoria de facto între ei a încetat, locuind separat;

- instanța de fond a reținut, că Munteanu Ivan nu a indicat desfacerea căsătoriei în mod legal de către Munteanu Gheorghe și Munteanu Cristina, ci concluzia pe care și-a făcut-o, atât din faptul, că Munteanu Gheorghe în ultima perioadă locuia singur,

cât și din constatările din raportul de expertiză psihiatrică legală nr. 21 sm-2005,, ...căsătorit, are 2 fiice, ulterior divorțează, locuiește în casa proprie..., (f.d. 168, Vol.II).

- învinuirea adusă lui Munteanu Ivan este una neclară, incompletă, bazată pe presupuneri și ținând cont de faptul, că instanța judecătorească nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile se îndreptară doar în favoarea inculpatei, motiv din care instanța de fond 1-a achitat pe Munteanu Ivan în baza art.352¹ alin.(1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

- potrivit materialelor cauzei penale, se atestă că pe data de 14 martie 2019, Munteanu Cristina (care deja era decedată la 08.03.2019), Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela a depus la Procuratura Strășeni o plângere prin care solicită organelor de drept studierea cauzei și circumstanțelor expuse în adresare, evaluarea juridică a acțiunii, care intră sub incidența dispozițiilor art.351¹ Cod penal și aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare (f.d.20-24).

- la 15 martie 2019, plângerea menționată a fost înregistrată la Inspectoratul de Poliție Strășeni care a fost întocmită și primită spre examinare cu derogări de la prevederile art.263 alin.(7) Cod de procedură penală, și care nu se atestă înregistrarea în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (Registrul nr. 1 sau în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni), însă, din conținutul Raportului întocmit la 20.03.2019 de către reprezentantului organului de urmărire penală al SUP a IP Strășeni (f.d.14), rezultă că plângerea dată, a fost examinată și a fost propus ca materialul să fie înregistrat în REI-I;

- Studiind în continuare materialele cauzei penale, se atestă consemnarea din procesul -verbal de audiere a bănuitului Munteanu Ivan din 12.07.2019 (f.d.138, Vol.I),, refuz de a depune declarații în legătură cu faptul că nu am primit răspuns la cererea de recuzare a ofițerului de urmărire penală Aliona Gonța”. Instanța de fond a reținut, că Munteanu Ivan pe parcursul urmăririi penale a depus cerere de recuzare a ofițerului de urmărire penală Aliona Gonța, cerere care lipsește la materialele cauzei;

- analizând materialele cauzei penale, instanța de fond a constatat lipsa ordonanței procurorului care a condus urmărirea penală cu privire la examinarea cererii de recuzare a ofițerului de urmărire penală Aliona Gonța, iar ultima a continuat exercitarea urmăririi penale prin depunerea raportului-propunere la 09.09.2019 de punere sub învinuire conform art. 352¹ alin.(1) Cod penal pe Munteanu Ivan (f.d.139-143);

- instanța de fond a atestat existența plângerii (f.d.174, Vol.I și 180, Vol.I) lui Munteanu Ivan, prin care solicită anularea ordonanței procurorului în procuratura raionului Strășeni Tăietu Anatolie din 03.10.2019, dispusă în cauza penală privind punerea sub învinuire a lui Munteanu Ivan, ca fiind nulă și sancționarea procurorului în procuratura raionului Strășeni Tăietu Anatolie pentru emiterea actelor procedurale contrar prevederilor legale,

- Munteanu Ivan a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului în procuratura Strășeni Tăietu Anatolie la 03.10.2019, pe când presupusul acord a fost eliberat la 08.10.2019, fără a fi indicat în baza căruia act este eliberat de către Consiliul electoral de circumscripție electorală al comunei xxxxxx, în speță, organul de urmărire penală urma să solicite acordul cu privire la tragerea la răspundere penală

de la Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale nr.30, componența căruia este cu totul alta decât cea a Consiliului electoral de circumscripție electorală al comunei xxxxx, până la 03.10.2018, data emiterii ordonanței de punere sub învinuire a lui Munteanu Ivan;

- instanța de fond a concis că ordonanța de punere sub învinuire a lui Munteanu Ivan din 03.10.2018 este lovită de nulitate absolută, fiind emisă cu încălcarea legislației electorale și procesul penale în vigoare;

- declarația depusă la notar de către Munteanu Ivan nu constituie fapta ilegală prevăzută de art. 352¹ Cod penal, luând în considerație că notarul Cazacu Viorel, nu constituie organ competent precum prevede norma penală;

- lui Munteanu Ivan i-a fost eliberat certificat de calitate de moștenitor în baza căruia inculpatul putea doar aduna acte și obține informații și înscrisuri, iar certificate de moștenitor legal ultimul nu a obținut, ori conform legislației în vigoare, doar în baza unui certifiți de moștenitor poți obține careva drepturi patrimoniale - ceia ce în speță lipsește cu desăvârșire.

4.2 Inculpatul Munteanu Ivan, în cererea de recurs, indicând temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului inculpatul indică:

- în cazul dat nepoatele Vlădicescu Rodica și Osipenco Gabriela, au întreprins o nouă tentativă de a-l impune să se dezică de despăgubirile din Titlul executoriu xxxxx eliberat pe faptul că în anul 2004 fratele Munteanu Gheorghe i-a provocat vătămări corporale grave, pentru ce a fost condamnat, cu obligarea de a-i compensa paguba materială și morală în sumă totală de 51576 lei 90 bani, care în prezent deja e mult mai mare;

- la notar a depus declarație de deschidere a procedurii succesorală și cerere de acceptare a succesiunii patrimoniului fratelui, în dublă calitate: de frate (moștenitor de gradul II) și de creditor în temeiul titlului executoriu în dosarul civil cu xxxxx Referitor la membrii familiei, a comunicat ceia ce cunoștea din spusele a însuși fratelui și a altor persoane. De către notar i-a fost deschis dosar succesoral, cu eliberarea certificatului de calitate de moștenitor care nu avea valoarea unui Certificat de moștenitor legal și putea fi utilizat numai pentru dobândirea actelor necesare ce confirmă drepturile celui ce a lăsat moștenirea asupra bunurilor ce compun averea succesorală. Pentru a urgenta primirea succesiunii de către moștenitorii de gradul 1, personal, din cont propriu a achitat publicarea în Monitorul Oficial a informației despre deschiderea procedurii succesorală, le-a expediat nepoatelor informația la domiciliu care le cunoștea anterior;

- judecătorul Diaconu Mihail nu putea face parte din completul de judecată și urma să se abțină de la examinarea cauzei din motiv, că era cunoscut despre relațiile ostile dintre soții Mardari Efim cu Natalia și nepoatele Vlădicescu Rodica, Osipenco Gabriela cu dânsul, anterior și-a expus opinia asupra lor și circumstanțele menționate pun la îndoială imparțialitatea sa;

- Colegiul penal intenționat, în lipsa unor noi probe, a dat o nouă interpretare probelor anterior obținute, iar hotărârea CEDO din 16.09.2014 Mischie vs România expres indică, că dacă persoana a fost achitată de către instanța de fond - instanța

ierarhic superioară nu este în drept de a o condamna în lipsa unor noi probe și nu poate da o nouă interpretare probelor anterior obținute;

- Colegiul penal la fel intenționat, a ignorat faptul că în baza desemnării de către Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, cet. Munteanu Ivan, prin Hotărârea nr.93 din 23 septembrie 2019 al Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Strășeni nr.30 a fost înregistrat în calitate de candidat la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 pentru funcția de consilier în Consiliul Raional Strășeni;

- la materialele cauzei penale nu a fost anexat nici un act care să ateste solicitarea de către organul de urmărire penală a acordului privind tragerea la urmărire penală și nici acordul Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale nr.30 cu privire la tragerea la răspundere penală a concurentului electoral Munteanu Ivan. Deci, ordonanța de punere sub învinuire și toate actele procesuale ulterioare, sunt nule;

- instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia precum că Munteanu Ivan nu dispune de copie și nu a depus la faza urmăririi penale cerere de recuzare a ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona .

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod procedură penală, procurorul a depus referință, prin care pledează pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că, judecând cauza instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și corect a constatat vinovăția inculpatului în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal.

6. *Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise reieșind din următoarele considerente.*

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Raționamentele care au stat la baza soluției de admitere a prezentului recurs, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri nefondate de către instanța de apel.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntâmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele ierarhic inferioare.

Din conținutul recursurilor deferite judecătii, Colegiul penal lărgit constată că, titularii dreptului de recurs, își întemeiază cererile, în drept, pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanță, inclusiv*

în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sunt întemeiate, iar instanța de apel, judecând apelul nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție nemotivată. În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, iar prin aceasta, *inter alia*, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Analizînd argumentele recursurilor Colegiul penal lărgit constată că, apărarea declarînd recurs a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, prin care Munteanu Ivan a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Rezumînd situația de fapt reținută de către instanța de apel, în raport cu argumentele recurenților, Colegiul penal atestă că, argumentele recurenților sunt întemeiate și urmează a fi admise or, instanța de apel la adoptarea soluției, nu a combătut argumentele primei instanțe și argumentele apărării în cursul judecării cauzei.

Un aspect care necesită a fi nominalizat este faptul că, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită fapta încriminată lui Munteanu Ivan prin rechizitoriu precum și faptul că, „...*În baza acestor declarații necorespunzătoare date de către Munteanu Ivan sub propria răspundere, de către biroul notarului Cazacu Viorel, care este un organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, la 25.08.2018 a fost deschis dosarul succesoral nrxxxxx, precum și a fost perfectat și eliberat certificat de moștenitor legal pe numele primului, înregistrat în Registrul actelor notariale sub nr. 4350....*” nefiind combătut argumentul primei instanțe care a stat la baza soluției de achitare și anume: „...*că la momentul pornirii urmăririi penale, adică la 10 aprilie 2019, certificatul de moștenitor legal eliberat lui Munteanu Ivan nu exista, iar certificatul de calitate de moștenitor legal eliberat de notarul Ccazacu Viorel lui Munteanu Ivan nu mai producea efecte juridice, or la 06.03.2019 lui Vladiscu Rodica și Osipenco Gabriela le-au fost eliberate certificate de calitate de moștenitor legal (f.d.199, Vol. II)*”.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul că, instanța de apel în constatarea prezenței în acțiunile inculpatului a laturii obiective cît și a laturii subiective a indicat că, „...*la materialele cauzei este anexată copia declarației depuse pe propria răspundere de către Munteanu Ivan care servește pentru producerea unei consecințe juridice, și anume eliberarea certificatului de moștenitor lui Munteanu Ivan și ca rezultat acceptarea moștenirii de către ultimul. În declarația dată, care este contrasemnată de Munteanu Ivan, este specificat că ultimul este*

cunoscut cu dispozițiile codului penal privind răspunderea pentru fals în declarații, comunicând că alți moștenitori legali nu sunt, ceea ce constituie afirmații mincinoase oferite de inculpat, care cunoștea despre existența moștenitorilor legali, dar a declarat că aceștia au renunțat la succesiune. ...” fără a combate argumentul primei instanțe care a constatat că, faptele incriminate inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate deoarece procurorul nu a dovedit instanței de judecată existența laturii obiective în acțiunile inculpatului indicând că „...moștenitorul legal după decesul lui Munteanu Gheorghe chemat la moștenire în ordinea stabilită de art. 1500 Cod civil (până la modernizare) este Munteanu Cristina (soțul supraviețuitor), Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela (fiicele defunctului) - moștenitori de clasa I și Munteanu Ivan (fratele defunctului) - moștenitor de gradul II, care a solicitat deschiderea procedurii succesoriale cu eliberarea certificatului de moștenitor legal făcând precizări pe propria răspundere. Or, potrivit declarației acesta urma să declare moștenitorii de gradul I ai lui Munteanu Gheorghe, ceea ce a și făcut indicând că: a) părinții lui Munteanu Gheorghe sunt decedați; b) copii - fii și fiice: Rodica, anul nașterii 1972, cu domiciliu în Federația Rusă sau Italia și Gabriela, cu domiciliul în Federația Rusă, or. Moscova; c) autorul succesiunii a fost căsătorit cu Munteanu Cristina, plecată în or. Moscova, de facto căsătoria a încetat cu 8 ani în urmă, au locuit separat”.

Totodată instanța de apel în motivarea soluției sale nu s-a expus asupra argumentului reținut de prima instanță precum că, *Munteanu Ivan a avut dreptul de a depune cerere cu privire la deschiderea procedurii succesoriale, atât ca moștenitor legal de gradul II, fiind constatat de către notarul Cazac Viorel lipsa deschiderii dosarului succesoral, fapt confirmat prin confirmarea privind lipsa înregistrării dosarului succesoral din 25.10.2018 (f.d.54-verso, Vol.I), cât și în calitate de creditor urmăritor, în baza documentului executoriu nr. 2-97/13 din 20.06.2013 privind încasarea de la Munteanu Gheorghe în beneficiul lui Munteanu Ivan datoria în sumă totală de 51574.90 lei (f.d.163. Vol.II). Astfel, că la momentul depunerii cererii de acceptare a succesiunii Munteanu Ivan a declarat în fața notarului că este moștenitor legal a patrimoniului defunctului Munteanu Gheorghe, fiind prevenit de către notarul Cazacu Viorel referitor la răspunderea ce îi revine pentru tănuirea faptului existenței altor moștenitori, inclusiv prin reprezentare și moștenitori rezervatari (moștenitori legali de gradul I inapți de muncă), a comunicat realitatea, nu a tănuit existența altor moștenitori, or, acesta a indicat despre existența fiicelor și soției Munteanu Cristina, și după caz, a indicat domiciliul cunoscut de către acesta.*

Instanța de recurs mai reține că, instanța de apel, constatând că, *Munteanu Ivan, fiind cunoscut cu dispozițiile codului penal privind răspunderea pentru fals în declarații, a comunicat că alți moștenitori legali nu sunt, ceea ce constituie afirmații mincinoase oferite de inculpat, care cunoștea despre existența moștenitorilor legali, dar a declarat că aceștia au renunțat la succesiune.”* nu a combătut constatările primei instanțe și anume că, *Munteanu Ivan având calitatea de moștenitor legal și dreptul de a depune cerere de acceptare a succesiunii a declarat în fața notarului despre existența fiicelor Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela și soției Munteanu Cristina și după*

caz a indicat domiciliul cunoscut de către acesta. Or, potrivit art. 72 alin.(3) din Legea privind procedura notarială nr. 246 din 15.11.2018, în declarația de acceptare sau de renunțare la succesiune, solicitantul va comunica pe proprie răspundere numele, prenumele, ultimul domiciliu al defunctului, data aflării despre deschiderea succesiunii, datele de stare civilă ale defunctului, cercul de moștenitori din clasa chemată la succesiune, după caz, domiciliul acestora, precum și alte date pertinente.

Instanța de apel nu s-a expus asupra normei de drept aplicate de prima instanță și anume art. 70, alin.(8) din Legea privind procedura notarială nr. 246 din 15.11.2018, care stipulează că, după deschiderea procedurii succesoriale, notarul: va accesa Registrul de stat al populației și informația despre actele de stare civilă din resursele informaționale de stat în care această informație se conține, în vederea stabilirii cercului de moștenitori din clasa chemată la succesiune.

Au rămas fără apreciere și declarațiile notarului Cazacu Viorel, care fiind audiat în ședință de judecată a declarat că, *Munteanu Ivan s-a adresat pentru deschiderea succesiunii după decesul fratelui Munteanu Gheorghe. A întrebat dacă mai sunt și cine sunt moștenitorii, ultimul a declarat că părinții sunt decedați, indicând despre existența soției Munteanu Cristina și a fiicelor Vladicescu Rodica și Osipenco Gabriela, iar din spusele fratelui acestuia a indicat despre locul lor de aflare. Acesta a mai declarat că este creditorul masei succesoriale, deoarece Munteanu Gheorghe îi este dator cu o sumă de bani.*

La fel, se reține, că instanța de apel, a ignorat și argumentul invocat de prima instanță că în calitate de probe, acuzatorul de stat nu a prezentat instanței certificatul de moștenitor legal eliberat pe numele lui Munteanu Ivan.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel nu a verificat toate aspectele învinuirii, iar probele nu au fost minuțios analizate, astfel încât instanța de judecată să facă concluzii certe asupra chestiunilor importante pentru cauză. Așadar, instanța de apel, urma să verifice și să analizeze minuțios elementele infracțiunii prevăzute de art. 352¹ Cod penal Cod penal, ce i-a fost imputată inculpatului prin rechizitoriu, adică urma să verifice atent încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, în cazul în care a ajuns la concluzia despre vinovăția acestuia, ceea ce nu s-a realizat în deplină măsură la judecarea cauzei în ordine de apel.

De asemenea, în argumentarea soluției sale privind recunoașterea vinovăției lui Munteanu Ivan, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel nefondat a reținut ca eronată poziția instanței de fond cât și argumentul părții apărării ce ține de faptul că, *Munteanu Ivan a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului în procuratura Strășeni Tăietu Anatolie la 03.10.2019, pe când presupusul acord a fost eliberat la 08.10.2019, fără a fi indicat în baza căruia act este eliberat de către Consiliului electoral de circumscripție electorală al comunei xxxxx or, permisiunea de atragere la răspundere penală a inculpatului fost emisă până la expedierea cauzei penale în instanța de judecată. Acest fapt se confirmă prin scrisoarea cu nr.3924 din 22.10.2019 prin care a fost expediată cauza penală cu nrxxxxx în Judecătoria Strășeni (sediul Central) pentru examinarea în fond a cauzei. Or., conform art. 51 alin.(4) Cod Electoral, pe durata perioadei electorale, candidații nu pot fi concediați ori transferați*

la o altă muncă sau funcție fără acordul lor, precum și nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni administrative fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat, cu excepția cazurilor de infracțiuni flagrante.

Totodată, instanța de apel a respins neargumentat versiunea instanței de fond referitor la faptul că ”...*organul de urmărire penală urma a soluționa și verifica cererea lui Munteanu Ivan de recuzare a ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona, cerere care lipsește la materialele cauzei, ..., în urma consemnărilor din procesul-verbal de audiere a bănuțului Munteanu Ivan din 12.07.2019 (f.d.138, Vol.I), motivând că simpla invocare a lui Munteanu Ivan în procesul de audiere a bănuțului că, „... refuz de a depune declarații în legătură cu faptul că nu a primit răspuns la cererea de recuzare a ofițerului de urmărire penală Aliona Gonța”, nu rezultă că ultimul a și depus o careva cerere de recuzare pe numele ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona, reieșind din faptul că această cerere nu se regăsește la materialele cauzei, iar inculpatul Munteanu Ivan nu a prezentat în instanța de judecată o careva dovadă că într-adevăr a fost depusă vreo careva cerere de recuzare.*

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel urmează să se expună asupra argumentelor expuse mai sus și asupra cererii inculpatului referitor la recuzarea ofițerului de urmărire penală Gonța Aliona (f.d.154 Vol.III).

Ca urmare, Colegiul constată că, instanța de apel neargumentat a ajuns la concluzia referitor la recunoașterea lui Munteanu Ivan vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și și cele reținute de prima instanță, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii contradictorii.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit relevă, că instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă acțiunile comise de inculpat întrunesc sau nu elementele infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Bîrcă Ludmila în comun cu inculpatul și de către inculpatul Munteanu Ivan.

Casează, total, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Munteanu Ivan xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată pronunțată la **17 noiembrie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona